

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/4/2026
Identifikačné číslo spisu:	8723010505
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8723010505.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného V. P. pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona a iné, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 26. marca 2026 v Bratislave dovolanie obvineného V. P. podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Gabriela Antala proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2024, sp. zn. 1To/18/2024, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2024, sp. zn. 1To/18/2024, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 2 ods. 1 Trestného zákona a § 319 Trestného poriadku v n e prospech obvineného V. P..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2024, sp. zn. 1To/18/2024, sa zrušuje v celom rozsahu; zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Krajskému súdu v Prešove prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku sa obvinený V. P., narodený X. O. XXXX v J., trvale bytom J., Z. R. XXXX/XX, toho času ÚVV a ÚVTOS Bratislava z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku berie do väzby, ktorá začína plynúť 26. marca 2026 o 11:40 hod. a bude sa vykonávať v ÚVV a ÚVTOS Prešov.

V. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa väzba obvineného V. P., narodeného X. O. XXXX v J., trvale bytom J., Z. R. XXXX/XX, toho času ÚVV a ÚVTOS Bratislava, dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom zo 16. apríla 2024, sp. zn. 8T/54/2023, uznal obvineného V. P. za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. a zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 172 ods. 6 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci, a to mobilného telefónu zn. K. X. X zaisteného pri osobnej prehliadke, 1 ks plastová digitálna váha s poškodeným plastovým obalom, ľadvinka čiernej farby bez označenia a 2 ks fajok v spodnej časti poškodené.

Podľa § 60 ods. 1 písm. c) Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci, a to 1 ks 20 eurovej bankovky zaistenej pri osobnej prehliadke.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali obvinený V. P. a prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej tiež „prokurátor“) v zákonom stanovenej lehote odvolania, o ktorých Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 23. októbra 2024, sp. zn. 1To/18/2024, rozhodol tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolania obvineného a prokurátora zamietol.

Dňa 10. novembra 2025 podal obvinený V. P. prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Gabriela Antala písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v odôvodnení dovolania namietal, že krajský súd právne nesprávne zamietol jeho odvolanie, keď žiadnym spôsobom nereflektoval na nadobudnutie platnosti a účinnosti nového Trestného zákona, čím nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudok, na základe ktorého bol odsúdený za obzvlášť závažný zločin, avšak podľa novej platnej právnej úpravy by bol odsúdený za zločin. Krajský súd sa odvoláva na neplatné a neúčinné ustanovenie § 172 Tr. zák., čo robí uznesenie vo svojej podstate nezákonným. Mal za to, že uvedené má pre jeho osobu význam, nakoľko v budúcnosti je rozdiel byť odsúdený za obzvlášť závažný zločin, resp. zločin (žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, domáce väzenie a iné) a má to vplyv na uloženie trestu. Uviedol, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery by mal súd prihliadnuť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť

jeho nápravy a v neposlednom rade na mimoriadne okolnosti, ktoré v tomto konaní nastali. Uložený trest vo výmere 7 rokov podľa novej platnej právnej úpravy Trestného zákona považoval s prihliadnutím na všetky skutočnosti za neprimerane prísny. Mal za to, že konajúci súd v rámci a medziach Trestného zákona mohol uložiť trest odňatia slobody vo výmere nižšej ako 7 rokov, keď na takýto postup sú splnené všetky zákonné podmienky. Obvinený uviedol, že má družku a maloleté dieťa a preto poukázal na § 34 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého má trest postihovať iba páchatelia tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Mal za to, že uložením trestu pod dolnou hranicou trestnej sadzby bude v danom prípade splnený účel trestu, a to jednak z hľadiska individuálnej prevencie, tak z hľadiska generálnej prevencie a v konečnom dôsledku oveľa menším spôsobom bude zasahovať a vplývať na jeho rodinu a blízke osoby. Podľa názoru obvineného uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov osobe, ktorá sa k spáchaniu trestného činu priznala, oľutovala ho, pri ktorom nevznikla žiadna škoda, je neprimerane prísne o to viac, že ide o osobu, ktorá má maloleté dieťa odkázané na jeho starostlivosť.

V ďalšej časti dovolania namietal, že po jeho zadržaní bol vypočutý bez prítomnosti obhajcu a pod vplyvom psychotropných látok, teda sa jedná o závažné porušenie práva na obhajobu podľa § 34 Tr. por. a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý skonštatoval, že „ak je osoba podozrivá alebo obvinená z trestného činu, má právo na právnu pomoc od prvej výpovede“, a že ak dôjde k výpovedi bez obhajcu a táto je použitá proti nemu v ďalšom konaní, dochádza k porušeniu čl. 6 Dohovoru. Obvinený v dovolaní tiež poukázal na ďalšie pochybenia orgánov činných v trestnom konaní a to, že mal mať pozitívny nález v krvi a moči, hoci moč nikdy orgánom činným v trestnom konaní neodovzdával a že pri zadržaní mu bol odcudzený zošit s poznámkami, ktorý nebol zahrnutý v zápisnici, a teda nebol zahrnutý medzi dôkazy.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd rozhodol, že sú dané dôvody dovolania, sú splnené podmienky pre podanie dovolania, určil termín verejného zasadnutia a rozsudkom vyslovil, že uznesením krajského súdu, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech a aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu, a súčasne prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu obvineného sa prokurátor nevyjadril.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 19. januára 2026 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2026 v tom čase účinnom rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štíft a Mgr. Michal Pollák.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predsedom senátu predbežne preskúmal dovolanie obvineného, ako i predložený spisový materiál, a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.), pričom zároveň je dovolanie aj dôvodné ohľadom namietaného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z

dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolaťom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolaťom neuvedených dôvodov (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom však z ustálenej súdnej praxe (R 120/2012-I.) vyplýva, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Vo vzťahu k uplatneným námietkam obvineného najvyšší súd uvádza, že pri ich preskúmaní bol limitovaný ustanovením § 257 ods. 5 Tr. por. Z obsahu predloženého spisového materiálu, konkrétne zo zápisnice z hlavného pojednávania okresného súdu zo 16. apríla 2024, najvyšší súd totiž zistil, že v posudzovanej trestnej veci okresný súd podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Tr. por. prijal vyhlásenie obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a zároveň vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu navrhovanom v obžalobe, keďže sa obžalovaný zo spáchania skutku priznal, sa nevykoná a súd vykoná dokazovanie ohľadom výroku o treste.

Najvyšší súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na právne následky vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktoré podľa § 257 ods. 5 Tr. por. spočívajú v tom, že súdom prijaté vyhlásenie obvineného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zo strany obvineného teda výrok o vine prvostupňového rozsudku, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného o vine, nie je možné napadnúť dovolaním zo žiadneho z dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Tr. por., pretože v tomto rozsahu je dovolanie vo vzťahu k vine neprípustné.

Výnimku v tomto smere tvorí iba dovolanie podané podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., avšak v tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že pri určení okruhu osôb, ktoré sú oprávnené v danej situácii dovolanie podať, nemožno ustanovenie § 257 ods. 5 Tr. por. vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1, ods. 2 a § 372 ods. 1 veta prvá Tr. por. V zmysle uvedeného, proti prvostupňovému rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Tr. por., môže dovolanie smerujúce proti výroku o vine podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Tr. por.] (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017).

Zo znenia ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. totiž jednoznačne vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie iba proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, teda iba v prípade, ak proti výroku, ktorý dovolaním vecne napáda, podal riadny opravný prostriedok o ktorom bolo rozhodnuté, resp. ak bol takýto výrok druhostupňovým súdom zmenený v jeho neprospech na podklade opravného prostriedku podaného prokurátorom alebo poškodeným. Keďže obvinený nepodal a ani nemohol v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. podať proti výroku o vine riadny opravný prostriedok, a ani nedošlo k zmene tohto výroku v jeho neprospech na podklade odvolania prokurátora, nebol, pokiaľ ide o námietky smerujúce voči výroku o vine, v posudzovanej veci osobou oprávnenou podať dovolanie a takouto osobou by mohol byť iba minister spravodlivosti.

Vyššie prezentované závery však neplatia vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného podradených pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por., ktoré smerujú proti výroku o treste, voči ktorému obvinený riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo krajským súdom rozhodnuté, podal. V tomto smere je obvinený bezpochyby osobou oprávnenou na podanie dovolania a najvyšší súd preto v uvedenom rozsahu pristúpil k posúdeniu, či obvineným uplatnené námietky

smerujúce k výroku o treste zodpovedajú niektorému z dovolacích dôvodov, ktoré bol oprávnený použiť a či tieto boli splnené, resp. preukázané.

Najvyšší súd po preštudovaní spisovného materiálu dospel k záveru, že dovolanie obvineného V. P. ohľadom namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. z dôvodu nepoužitia Trestného zákona v znení novely účinnej od 6. augusta 2024 krajským súdom pri ukladaní trestu [ktorú námietku obvinený nesprávne subsumoval aj pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.], je opodstatnené.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatela priaznivejší.

Dovolací súd dáva do pozornosti, že priaznivejšia právna úprava sa v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. uplatní len vtedy, ak nadobudne účinnosť pred právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia o vine a treste, teda nie po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej (k tomu porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky R 17/2007). Z ustálenej rozhodovacej praxe je zrejmé, že zmena právnej úpravy v prospech obvineného po nadobudnutí právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku nezakladá žiadne porušenie zákona, ani naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Zohľadňujúc novelu Trestného zákona č. 40/2024 Z. z., na základe ktorej obvinený argumentuje o nesprávnom použití nepriaznivejších ustanovení Trestného zákona a ktorá nadobudla účinnosť 6. augusta 2024, a teda po právoplatnosti výroku o vine obvineného, ktorý bol okresným súdom prijatý na základe vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., avšak pred právoplatnosťou výroku o treste, uloženom obvinenému rozsudkom okresného súdu, pre posúdenie správnosti postupu krajského súdu, ktorý neaplikoval § 2 ods. 1 Tr. zák. je potrebné sa najskôr vysporiadať s otázkou, či mohol krajský súd obvinenému v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. ukladať trest podľa neskoršieho Trestného zákona, ak je tento pre obvineného priaznivejší aj za situácie, ak výrok o vine bol na základe vyhlásenia o vine obvineného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. „správoplatnený“ za účinnosti skoršieho zákona.

Podľa dôvodovej správy k § 2 zákona číslo 300/2005 Z. z. (Trestný zákon) oproti doterajšej právnej úprave [§ 16 ods. 1 Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.)] sa tu zrozumiteľnejšie vyjadruje zásada použitia neskoršieho zákona a ustanovenie odseku 1 sa výslovne dopĺňa aj o trest, ktorý je pre páchatela priaznivejší. Z uvedeného je potom zrejmé, že pojem (respektíve slovné spojenie) „posudzovanie trestnosti činu“ vo svojom širšom význame zahŕňa aj posudzovanie ukladania trestu. To znamená (napokon to vyjadruje aj spojka „a“ obsiahnutá v prvej vete §-u 2 ods. 1 Tr. zák.), že výnimka založená na použití neskoršieho zákona v prípade, ak je pre páchatela priaznivejší platí nielen pri posudzovaní trestnosti činu v užšom slova zmysle (pri rozhodovaní o vine), ale aj pri ukladaní trestu, aj za situácie, že výrok o vine nadobudol právoplatnosť pred účinnosťou „nového“ zákona (primerane R 11/1991). Výklad, že pravidlo obsiahnuté v § 2 ods. 1 Tr. zák. nebráni použitiu „starého“ Trestného zákona pri rozhodovaní o vine a „nového“ Trestného zákona pri rozhodovaní o treste, pokiaľ výrok o vine nadobudol právoplatnosť pred nadobudnutím účinnosti „nového“ Trestného zákona podporuje aj znenie ustanovenia § 2 ods. 2 Tr. zák., ktoré pripúšťa použitie druhu trestu podľa nového Trestného zákona popri inak aplikácii „starého“ Trestného zákona.

Pre samotné posúdenie dôvodnosti dovolania obvineného bolo potrebné zaoberať sa tým, či právna úprava Trestného zákona účinná od 6. augusta 2024, ktorá nadobudla účinnosť pred právoplatnosťou rozhodnutia krajského súdu vo výroku o treste, je pre obvineného skutočne priaznivejšia, a teda či by bolo v prejednávanej veci s prihliadnutím na § 2 ods. 1 Tr. zák. dôvodné aplikovať pri ukladaní trestu túto novšiu právnu úpravu.

Podľa právnej úpravy Trestného zákona účinnej do 5. augusta 2024, ktorú pri rozhodovaní o vine a treste aplikoval okresný súd, bol zo zbiehajúcich sa trestných činov najprísnejšie trestný obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu 10 až 15 rokov. Aplikáciou ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 39 ods. 3 písm. c) Tr. por., ktorú súdy považovali za dôvodnú, vznikla možnosť uložiť obvinenému trest odňatia slobody znížený pod dolnú hranicu trestnej sadzby na minimálne 5 rokov.

Podľa novej právnej úpravy Trestného zákona účinnej od 6. augusta 2024 by konanie obvineného bolo kvalifikované ako zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. s trestnou sadzbou 7 až 15 rokov a zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s trestnou sadzbou 3 až 10 rokov. Teda z uvedených zbiehajúcich sa trestných činov by bol najprísnejšie trestný zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. s trestnou sadzbou 7 až 15 rokov. Aplikáciou ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 39 ods. 3 písm. d) Tr. por. by vznikla možnosť uložiť obvinenému trest odňatia slobody znížený pod dolnú hranicu trestnej sadzby na minimálne 2 roky.

Najvyšší súd po zohľadnení trestných sadzieb podľa „starého“ a „nového“ Trestného zákona dospel k

záveru, že uloženie trestu podľa novej právnej úpravy Trestného zákona účinnnej od 6. augusta 2024 by bolo pre obvineného zjavne priaznivejšie. Postupom krajského súdu, ktorý aplikoval nepriaznivejšiu právnu úpravu Trestného zákona účinného do 5. augusta 2024 v neprospech obvineného pri ukladaní trestu odňatia slobody, preto podľa dovolacieho súdu došlo k porušeniu § 2 ods. 1 Tr. zák., pričom toto porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že v prípade uloženia trestu podľa Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 by bol skutok obvineného kvalifikovaný ako zločin (na rozdiel od právnej úpravy Trestného zákona účinnnej do 5. augusta 2024, podľa ktorej by sa jednalo o obzvlášť závažný zločin), čo by malo priamy dopad na možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody po výkone dvoch tretín trestu, ako aj na spôsob výkonu trestu a možnosť (nie obligatórnu povinnosť) uloženia ochranného dohľadu.

Dovolací súd s poukazom na všetky vyššie uvedené právne úvahy uzatvára, že v prejednávanej veci došlo pri ukladaní trestu obvinenému k nesprávnemu použitiu hmotnoprávneho ustanovenia § 2 ods. 1 Tr. zák., čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd nad rámec uvedeného však zdôrazňuje, že sa nestotožňuje s dôvodom mimoriadneho zníženia trestu, ktorý ustálili sudy vo vzťahu k pomerom páchatel'a a to, že obvinený má doma maloleté dieťa, o ktoré je potrebné sa starať, pretože táto skutočnosť nie je dôvodom pre mimoriadne zníženie trestu. Napriek tomu ostatné dôvody mimoriadneho zníženia, vyplývajúce z pomerov obvineného sú prijateľné.

V novom konaní krajský súd popri nezmenenom výroku o vine a viazanosti názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.) uloží obvinenému trest odňatia slobody podľa Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 a opätovne posúdi existenciu dôvodov pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.

K výrokom IV. a V., ktorými bol obvinený V. P. vzatý do väzby, resp. táto nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, najvyšší súd uvádza, že o dôvodnosti trestného stíhania neexistujú pochybnosti, nakoľko krajský súd už (pred okresným súdom prijaté vyhlásenie o vine) bude rozhodovať len o treste obvineného. Je teda zrejmé, že skutok sa stal, má znaky trestného činu a spáchal ho obvinený. K existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. zák. dovolací súd poukazuje na charakter a rozsah trestnej činnosti (drogová trestná činnosť páchaná na viacerých osobách), ako aj na skutočnosť, že obvinený bol trikrát súdne trestaný a predmetného skutku sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu Okresným súdom Poprad, sp. zn. 5T/138/2014. Tieto skutočnosti odôvodňujú obavu, že by obvinený do času nového rozhodnutia o treste mohol pokračovať v trestnej činnosti. Dohľad probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako alternatívu k výkonu väzby považoval dovolací súd s poukazom na opakovanú recidívu trestnej činnosti obvineného za nedostatočnú. Na základe týchto skutočností najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Tento rozsudok bol prijatý v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.